

הארכיון הציוני המרכזי

לבית אולם ספרים
מסיוט (קאק)

KKLS
8479 /

502
ג'ס'ח/ת.ק.מ

מס' יאא/אב/64

באחריות:

כ' חשרי תרצ"ו
17.10.35

לכבוד
אירגון "מנחם"
דואר רחובות. ת.ד.8.

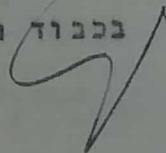
א.נ.

הננו שוללים לכם, עם זה, אכסספולר סחורה-החכירה בין
הקה"ל וביניכם לפרק-זמן של 99 שנה החל מיום 1 ליולי 1935 על 5
חלקות מאדמת "אדניבה" כלהלן:

<u>השטח</u>		<u>מס' החלקה</u>	<u>מס' הגוש</u>	
מסר	לונם			
396	171	3	4192	{1
246	629	1	4193	{2
389	642	1	4194	{3
522	84	17	4196	{4
256	91	18	4196	{5
<u>1618.809</u>		בס"ה		←

אנא לאשר את קבלתו.

בכבוד רב

502 1

כ"ס - נ"מ א"נ ל"ה

זכרון דברים

הנידון: דמי-חכירה מארגון פנחס.

על המתישבים לשלם דמי-חכירה החל משנת תרצ"ו בעד 1618.809 דונם.

בשנת תרצ"ו 10 מיל לדונם.
בשנים תרצ"ז, ותרצ"ח 20 מיל לדונם
בשנים תרצ"ט, ת"ס ותש"א 50 מיל לדונם

החל משנת תש"ב 2% מערך הקרקע.

שז/לק/ 9.8.1936

1-202
כ"פ אג"מ

ק"צ/2380
מחלקת הכספים

כ" בסיון תרצ"ו
(10.6.1936)

לכבוד
כפר "מנחם",
ת.ד. 8,
רחובות.

א.נ.

בתשובה למכתבכם מס' 273 מיום 17.5.1936, אנו
מודיעים לכם כי זכינו אתכם בחשבון דמי חכירה למפרע בסך
318.- ל"י להשלמת הסכום של 2000.- ל"י על חשבון זה, כפי
שסדרתם עם מר הרצפלד מהמרכז החקלאי.

בכבוד רב,

המנהל: צ. קליין

קרן קיימת לישראל, בע"מ

הלשכה הראשית - ירושלים - ארץ-ישראל

ד"ר משה שרת
מזכיר כללי

KEREN KAYEMETH LEISRAEL, LTD.

(JEWISH NATIONAL FUND)

HEAD OFFICE • JERUSALEM • EREZ ISRAEL

ירושלים כ"א באב תרצ"ז
P.O.B. 283 ת.ד. 283
29, 7, 37

מס' 502
מס' 202

חוזה-טודיעין מס' י"ג/תרצ"ז

א.נ.

התישבות של אירגון "מנחם"

שתי נקודות התישבות שעמדו בראשית בניגון נעזבו בימי מאורעות תרצ"ז: "תל-עמל" בעמק בית-שאן ואדניבה בדרום-יהודה. מיד לאחר המהומות נכבשה "תל-עמל" מחדש ונקודה זו פתחה דף חדש בתולדות ההתישבות בארץ. עתה באה התקנה גם לנקודה השנייה.

אתמול בבוקר - 28 ביולי - עלה אירגון "מנחם" על אדמת הקרן הקיימת באדניבה, שטח אדמה הנמצא כ-11 ק"מ דרומה לחולדה וכ-12 ק"מ דרומית-מזרחית לגדרה. אירגון זה נוצר לפני ארבע שנים ונקרא בשם אירגון "מנחם" לכבוד יובלו השבעים של מר מנחם אוסישקין שחל באותם הימים, הוא מונה 75 משפחות, שהן כ-300 נפש. ברובם מפועלי רחובות והמושבות השכנות. חבריו, שמוצאם מפולין, מרומניה, מגרמניה ומארצות אחרות, הם בעלי ותק גדול בחקלאות ובחלקם המכריע נמצאים בארץ זה עשר שנים ולמעלה מזה.

אדמת אדניבה (2211 דונם) שנרכשה ע"י הקרן הקיימת לפני שנתיים-שלוש משתרעת על גבול גבעות יהודה ושפלת-החוף. כדי להקל על רכישת הקרקע מסרו חברי האירגון בזמנו לקרן הקיימת סכום של 2000 לא"י כמפרעה על-חשבון דמי-החכירה, אולם אח"כ הוחזר הסכום לבעליו, סמוך למאורעות התחיל אירגון "מנחם" בהכשרת אדמתו ובקדיחות נסיון. כמה מחבריו התישבו בצריפים זמניים ושאר חברי האירגון התכוננו לעלות על הקרקע לאחר שתבררנה תוצאות הקידוח, אולם עם בוא המאורעות הוכרחו המתישבים המעטים לעזוב את המקום ורכושם נהרס ע"י הערבים; הצריפים נשרפו ומכונת-הקדיחה נשברה. הנזקים שנגרמו לאירגון הגיעו ל-1,300 לא"י, מלבד עבודת חבריו, שעלתה בתוהו.

עם גמר המאורעות התחילו מתכנים תכניות לכיבוש הקרקע מחדש, שאלת השאלות של נקודת התישבות זו היא שאלת המים, אם לא יימצאו מים במקום והכפר ייבנה על פלחה חרבה בלבד, לא יספיק השטח של 2211 דונם לקיום המתישבים. אולם לדעת המומחים יש סיכויים רבים למציאת מים באדמות השפלה הגובלות עם קרקע האירגון. הקרן הקיימת החליטה, איפוא, לרכוש שטח נוסף של 592 דונם מאדמת השפלה ובאדמה זו תעשינה קדיחות נסיון נוספות, הבדיקות הגיאופיזיות נותנות יסוד לקוות לתוצאות חיוביות.

כיבוש הקרקע נתאפשר ביחוד הודות לעזרתה של הקה"ל. בהתחשב במצבו הקשה של האירגון ובנזקים שנגרמו לו החזירה הלשכה הראשית של הקרן הקיימת את אלפים הלירות שנמסרו לו, כאמור, כמפרעה על-חשבון דמי-החכירה, סכום זה וכן תקציב סוסף של 1000 לירות, שניתן ע"י הקרן הקיימת ישמש לעבודות הכיבוש הראשונות, 700 עד 800 לירות הועמדו לרשות האירגון ע"י הסוכנות-היהודית מתקציב קרן-היסוד.

הישוב הוקם לע"ע בצורת מחנה קיבוצי, שייבנה במתכונת הישובים החדשים בעמק בית-שאן בצורת חצר מוקפת גדר ומגדל באמצעה, פלוגת-הכיבוש מונה 30 גברים ומשפחותיהם, וכן יתר חברי האירגון, ישארו לע"ע ברחובות ובמושבות השכנות. העליה הוכנה בכפר ביל"ז ע"י רחובות בעזרתם של מתישבי הנקודות השכנות, אכרי רחובות וראשון-לציון וביניהם מזקני הביילויים.

עד שיוחל בבנין הנקודה הקבועה תעטוק פלוגת הכיבוש בשמירת הגבולות, בעיבוד
 אכסנטנטיבי של הקרקע ובחפוש מים. המתישבים מקוים לקבל הכנסה נוספת מניצול
 הסיד והאבן, הנמצאים על אדמתם בשפע. חמרים אלה, הדרושים לבנינים ולעבודות
 הצבוריות, היו מובאים עד עתה לכל גוש הישובים של דרום-יהודה מנחלת-יצחק
 שעל-יד ירושלים, ואין ספק, כי אירגון "מנחם" יצליח למצוא שוק בטוח לתוצרת
 המחצבה שתעמוד לרשותו. כן תהיה הכנסת-מה מיבול התבואה שתזרע בקרקעות אשר
 הוקצבו לאירגון.

אם כי מרחקן מבאר-טוביה ומגדרה אינו גדול, יש לראות את אדמות אדניבה
 כמשייכות לגוש מיוחד של קרקעות, המנותק מהדרכים הראשיות ושההתישבות בו לא
 בתפתחה עד עתה. כמה חברות פרטיות יהודיות רכשו קרקעות בסביבה. (כפר הקנאים,
 כפר גורדאו וכ"ו), אבל אדמות אלו לא עובדו עד היום בגלל ריחוק המקום וחוסר
 הבטחון. מקוים, כי התישבותו של אירגון "מנחם" תעורר גם את בעלי הקרקעות
 הפרטיים לגשת לניצול אחוזותיהם.

בברכת גאולת הארץ,

י. ו. ז. נ.
 י. ו. ז. נ.
 הלשכה הראשית של הקרן הקיימת לישראל.